

Juryrapport winnaar Glazen Globe 2009

De jury van de Glazen Globe reikt de prijs voor het beste aardrijkskundige jeugdboek 2009 uit aan Edward van de Vendel en Anoush Elman. *De Gelukvinder* is gebaseerd op het levensverhaal van de Afghaanse jongen, Anoush Elman, die met zijn familie Afghanistan ontvlucht en met behulp van mensensmokkelaars in Nederland terecht komt. Na vele procedurele obstakels genomen te hebben mag de familie sinds zomer 2009 blijven. Als het boek in 2008 verschijnt is het nog niet bekend: het boek eindigt met twee varianten: *the happy* en een *alternative ending*.

Om meerdere redenen vindt de jury *De Gelukvinder* een superieure jeugdroman.

Het is een ontroerend boek

Van de Vendel schrijft heel beeldend en de roman is geschreven in de metafoor van de cinema: *documentary, road movie, reality show*. De filmische sfeer bereikt de auteur door een hoge mate van concretisering die hij tot stand brengt door een verregaande inleving en identificatie met de gebeurtenissen op de vlucht. Daarom leest *De Gelukvinder* alsof je er zelf bij bent. Dit maakt het boek uiterst toegankelijk en wordt de lezer deelgenoot van ontroerende scènes.

Het is een geografisch boek

Het laat jongeren zien hoe wrang de wereld in elkaar zit en dat grote delen van de aardbol onaangenaam zijn voor mensen die 'vrij willen denken', tot aan het levensbedreigende toe. Ook de topografische precisie waarmee van de Vendel de geografische ruimtes beschrijft draagt in hoge mate bij aan het werkelijkheidsgehalte van de roman. Met de atlas in de hand kun je de tocht van Mazar-e-Sharif naar Kabul precies volgen. Kabul is een onderdrukkend oord waar de Taliban het leven beheerst. De vlucht via Iran naar Kazachstan is nog met naam en toenaam af te leiden maar vervolgens raken de vluchtelingen in een bizar niemandsland verzeild. Kriskras worden ze van hot naar her gesleept en na maanden komen ze in Nederland aan. Maar dan is de carrousel nog niet afgelopen en komt de familie van Anoush bij vluchtelingeninstanties in Amersfoort, Hoozevee, Ter Apel en Zevenaar terecht.

Het is een belangrijk boek

Het laat zien dat het kennelijk niet vanzelfsprekend is dat een vrij en welvarend land als Nederland vluchtelingen uit landen met onderdrukkende regimes met open armen ontvangt. Het laat zien hoe verdrietig het is als families uit elkaar gerukt worden. Het laat zien hoe pijnlijk het is als vriendschappen abrupt worden afgebroken en hoe moeilijk het daarna weer is om voldoende vertrouwen te vergaren om weer nieuwe aan te gaan.

Het is een hoopvol boek

Wie doorzet en volhoudt wordt daarvoor beloond. Van de Vendel personifieert deze hoop in de persoon van jongeman Anoush Elman die ondanks alle tegenslagen en gedwongen woonplaatswisselingen niet eens met zoveel vertraging zijn havo-diploma heeft gehaald. Met het boek maakt van de Vendel een respectvolle buiging en draagt hij het boek uiteindelijk aan deze Anoush op.

